

bere burua, Jauntxokeri ori, bere izatez, erritarren egizko eritzi libre baten etsaia baita derrior.

"Ain zuzen, aren izaera berak inperatzen baititu, Jainkoagandik izanik bi-zi-maillei dagozkien Jainkoaren ordena ta neurrizko autonomi auek."

"Erri-eritziaren morrontzara leialki ja-
rri denak —gizarte-agintaritzaz edo pre-
sa bera izan— baztertu egin bear ditu
gezur ta zirikatze gaiztoak. Ez aal da
espiritu eta gogo jokaera au guda-giroa-
ren uxatzaillerik benetakoena Baiña,
beste aldetik, dalako erri-eritzi ori go-
goz edo bearrez [goitik] bizkarreratua

denetik; gezur bidez, aurre-eritzi edo
alderdikeriz, estilo-paltsoz abotsera ta
kiñuen bitartez edo sumimena zirika-
tuaz, gizonok geure aburu ta usteak
oiñarrizkeo dugun eskubidea ametsezko
biurtzean, inguru sargori eta gezur ta
kaltezko bat sortzen da, eta onek, gu-
txiena uste dela gertakizunen artean
[...] ito ta loarazi egiten ditu gizonak,
eta beren ondasunak arriskuratu ta bai-
ta beren odola paltsokeri ta gaiztake-
riaren alde ixurtzera beartu ere. Bene-
tan: erri-eritzia libertatez adierazten ez
dan tokian, arrisku gorrian dago pakea."

PIO XII'ak Periodista katolikoeri
-1950'ko otsaillaren 17'an-

CONTRA FACTUM NON VALET ARGUMENTUM

B ETA V EUSKAL-ORTOGRAFIAN

Aurreko bi YAKIN'txoetan jardunaldi bat egin da gai onetzaz. Baiña, agi denez, emen ez diteke urrutira joan; onegatik emen diogun onen bidez amaitzen dugu eztabaida.

Andik eta emendik eskutitz gogor eta ain gogor ez diranak eldu zaizkigu, ta onela, argi dago, ez dezakegu tajuzko elkarriketarik egin. Beraz, gauzak bere lekuan apalatuaz, ona zer diogun:

1) "Galdera batzu" egin zitunak bere bosgarren puntuan A. Villasante'ren ituzpideaz galdetzen zuen. Galdera au egitea zillegi zitzaion noski, eta ez daukagu iñorekin asarratu bearrik.

2) "Erantzun naiez" lantxoan I'tar J.'k, Aita Villasante'ren eritzia eman zuen. I'tar J.'rena etzuen iñork eskatu, ta onegatik ezta onek bereatzaz ezer esan ere. Baiña iñor asarratu ez dakigun, zera esan dezakegu: I'tar J.'rena ez da bere lantxo artan argitaratua.

3) Gaiñerakoan, YAKIN'en idazleetako bakoitzak, gai ontan, bere irizpide ta jokabideak jarrai ditzazke.

YAKIN'en zuzendaritza oarra

BIZKAITAR BI'RI ERANTZUNA

1) Irigoien iaunari

"Nun nondik datorren errez ikusi leite-
ke" diñozu. —Ni baiñon abillago zara. Nik
ez dot aen garbi ikusten.

"Gaur egunean aozko izkeran oraindik
gutxi zabaldua da forma laburtu ori, nos-
ki", diñozu ere. —Napar-Guipuzkoetan

amarretatik bederatzik "nun" esaten dabe-
la, Yon Etxaidek bere autortuten dau.
[EUSKERA, 1960, 71-23, 1.º: "Erriak gaur-
gaurkoz amariatik bederatzitan *dun*, *nun*...
erabiltzen du. *Nuan* eta *nusen*, berriz (oro-
bat, *duan-duen*) kaletarren batzuk erabili
lezakete, baiñan, ene ustez sermolarien